

# DZIENNIK URZĘDOWY

DLA OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO

WYDAWANY PRZEZ KURATORJUM O. S. L. WE LWOWIE.

---

Lwów, dnia 14 sierpnia 1922.

---

## T R E Ś Ć.

Rozporządzenie Minist. W. R. i O. P. w przedmiocie zarządu szkolnictwem specjalnem strona 310.

Rozporządzenie Minist. W. R. i O. P. w sprawie djet i kosztów podróży str 310.

Okólnik Kuratorjum O. S. L. w sprawie przyjmowania uczniów i uczenie do seminarjów naucz. strona 312.

Okólnik Kuratorjum w sprawie przenoszenia się nauczycieli szkół powszechnych na Górny Śląsk strona 318.

Okólnik Kuratorjum w sprawie udzielania urlopów nauczycielom str. 319.

Okólnik Kuratorjum w sprawie opłat za egzaminy wstępne w szkołach zawodowych strona 320.

Okólnik Kuratorjum w sprawie umorzenia zasiłku przyznanego w r. 1920 na zakupy zimowe strona 321.

Okólnik Kuratorjum w sprawie nowych programów naukowych w szkołach powszechnych strona 321.

Przechowywanie banknotów jako depozytów strona 332.

Dodatki za kierownictwo dla urzędników nieetatowych strona 333.

Sposób postępowania przy asygnowaniu kwartałów pozogonnych strona 334.

Termin poboru pensyj sierocych strona 334.

Zaliczanie dzieci uprawnionych przy wymiarze dodatku drożyznianego strona 335.

Obliczanie emerytur nauczycieli byłych krajowych szkół zawodowych strona 335.

Wiadomości osobiste str. 322.

Organizacja szkół str. 325.

Książki i czasopisma strona 325.

Wykaz podręczników ruskich aprobowanych do użytku w seminarjach naucz. i w szkołach powszechnych strona 326.

Ziór ustaw i rozporządzeń dotyczących organizacji oświaty i szkolnictwa w Rzpltej strona 327.

Konkursy str. 328.

Wykaz składek str. 333.

Inseraty str. 336.

## Rozporządzenie

**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w przedmiocie zarządu Szkolnictwem specjalnem na obszarze wszystkich Okręgów szkolnych.\*)**

Na mocy art 6 Ustawy o tymczasowym ustroju władz szkolnych z dnia 4 czerwca 1920 roku (Dz. Ust. Rzp. P. z 1920 roku Nr. 50 poz. 304) zarządza się co następuje:

§ 1. Zarząd Szkolnictwa specjalnego na obszarze wszystkich Okręgów szkolnych należy do bezpośredniego zakresu działania Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Warszawa dnia 12 lipca 1922.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:  
w. z. *J. M. Pomorski.*

L. 17355/I.

## Rozporządzenie

**Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie djet i kosztów podróży.**

Wskutek rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 maja b. r. (Dzien. urzęd. Nr. 8) w sprawie zmiany przepisów o djetach i kosztach podróży służbowych, Ministerstwo podaje tabelę djet, obowiązującą od dnia 1 maja 1922 r. aż do wydania dalszych nowych zarządzeń.

Ministerstwo zwraca specjalnie uwagę na te punkty powołanego rozporządzenia Rady Ministrów, które częściowo lub całkowicie zmieniają dotychczas wydane zarządzenia.

Co do wysokości djet, jakie przypadają dla poszczególnych pracowników oświatowych Ministerstwo wyjaśnia, że i nadal należy stosować do inspektorów szkolnych, dyrektorów państwowych szkół średnich i seminarjów nauczycielskich normy djet przepisane dla urzędników państwowych VI stopnia służbowego, natomiast zastępcom inspektorów szkolnych, kierownikom państwowych preparand nauczycielskich oraz kierownikom szkół ćwiczeń obliczać należy djety w wysokości kwoty

\*) Szkolnictwo specjalne obejmuje zakłady dla dzieci głuchych (głuchoniemych), niewidomych, upośledzonych umysłowo i upośledzonych moralnie.

ustalanej dla stopnia służbowego tych pracowników, według którego pobierają dodatek drożyzniany do płacy zasadniczej.

	Miejscowość	Klasa	Stopień służbowy					Woźni, woźnice III stopnia	Mnożniki
			IV i V	VI	VII	VIII i IX	X, XI i XII		
	Warszawa	I	2.675	2.247	1.926	1.498	1.284	749	1.700:1/5
	Lwów Kraków Wilno Poznań	I	2.250	1.890	1.620	1.260	1.080	630	1.700
	Łódź	II	2.357	1.979	1.697	1.320	1.131	660	1.530:1/6
Maj		II	2.038	1.712	1.467	1.141	978	571	1.530
Czerwiec		III	1.825	1.533	1.314	1.022	876	511	1.360

Zaznacza się, że prawo do przejazdu wymienionych wyżej pracowników kolejają w klasie I rozstrzyga § 8 powołanego Rozporządzenia Rady Ministrów, który jest modyfikacją § 5 poprzedniego Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 roku.

Celem umożliwienia zaaprobowania rachunków z przejazdów służbowych należy każdorazowo żądać formalnych pokwitowań z tytułu opłaconych podwód lub wynajmu koni i dowody takie dołączać do wniosków sprawozdawczo-rachunkowych. Odręczne kwity i rewery winny posiadać należycie umieszczoną opłatę stemplową, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zwraca się uwagę, że wszelkie uchybienia i niedokładności w sporządzaniu rachunków zarówno z przejazdów jak i przesiedleń służbowych wpłyną na opóźnienie załatwienia sprawy, ponieważ rachunki takie będą zwracane celem uzupełnienia.

Warszawa dnia 5 lipca 1922.

Za Ministra :  
*Jan Hellmann.*

**Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego do Dyrekcyj seminarjów nauczycielskich państwowych i prywatnych oraz państwowych Kursów nauczycielskich i do Rad szkolnych powiatowych w sprawie przyjmowania uczniów (uczenic) do seminarjów nauczycielskich.**

Pierwszym warunkiem rozwoju seminarjów nauczycielskich a następnie i stanu nauczycielskiego jest właściwy dobór kandydatów (tek) do tego zawodu według wrodzonych uzdolnień i stopnia umiłowania. Przeprowadzenie tej zasady w praktyce jest dość trudne, nie jest jednak na ogół niemożliwe zwłaszcza dla zdolnych intuicyjnych wychowawców. Chodzi tylko o żywsze zainteresowanie się materiałem zgłaszającym się do seminarjów, o dbałość dla sprawy i o trafność wyboru kandydatów. Bardzo cennych wskazówek pod tym względem a ponieważ i miarodajnych mogą udzielić o kandydatach ich poprzedni nauczyciele-wychowawcy. Dlatego wskazanem jest porozumiewanie się w tej sprawie z inspektoratami szkolnymi względnie z zarządami szkół powszechnych.

Zbytne udostępnianie zawodu, pobłażliwość w przeprowadzaniu zasady powyższej, spowodowana wpływami różnych osób, czułościowością itp. sprowadza — zwłaszcza w seminarjach żeńskich — tłumy kandydatów, którzy zapisują się do seminarjów nie z pobudek głębszych, ideowych lecz dla zdobycia świadectwa, które zaspakaja ich ambicje lub ułatwia im później uzyskanie pracy na innem polu, nie mającym nic wspólnego z przygotowaniem zawodowem, na które Państwo wyłożyło znaczne sumy. Takie osoby nie powinny zabierać miejsca innym równie zdolnym, które Igną do zawodu a nie miały szczęścia dostać się do seminarjum państwowego.

Nie wynika z tego jakoby seminarja miały być trudno dostępnymi szkołami, przeciwnie ułatwienia dla młodzieży wstępującej do seminarjów powinny być znaczne, ale innej natury, które nie naruszałyby zasady »przystosowalności« kandydatów do ich przyszłej pracy (np. udzielenie stypendjum, umieszczenie w internacie i tp.).

Zważyć bowiem i to należy, że jednostka dana choćby jeła się pracy nauczycielskiej a nie powołana na nauczyciela (kę) zatruwa najmilsze w życiu lata dziecinne ciężką atmosferą szkolną i wstrzymuje rozwój duchowy powierzzonej sobie młodzieży.

Paragrafy 13 i 18 Statutu organizacyjnego seminarjów nauczycielskich, obowiązującego dotychczas na terenie b. Galicji, dają Radzie Pedagogicznej możliwość usuwania z zakładu w ciągu trzech pierwszych miesięcy uczniów (uczenic) niezdolnych — i słusznie, gdyż lepiej, jeżeli taka niedostosowana do pracy nauczycielskiej jednostka obierze sobie zawczasu inny zawód odpowiadający jej indywidualności, niż ma później zamęczać siebie i młodzież. Stanie się to z wielką korzyścią dla niej samej a jeszcze z większą dla społeczeństwa i Skarbu Państwa.

Zwracając uwagę Dyrekcji na doniosłość i ważność doboru osób do zawodu nauczycielskiego, Kuratorjum wyraża nadzieję, że PP. Dyrektorowie i Grona nauczycielskie dołożą wszelkich starań, aby pod tym względem poziom naszych seminarjów podniósł się możliwie wysoko, aby społeczeństwo otrzymywało nauczycieli prawdziwych wychowawców uzdolnionych do prowadzenia szkoły i wychowywania dzieci.

Seminarja nauczycielskie zalicza się pod względem poziomu nauki do typu szkół zawodowych średnich. Z tego określenia wynika, że materiał uczniowski, który przychodzi na rok pierwszy przy pięcioletnim trwaniu nauki, powinien mieć dość znaczne przygotowanie umysłowe mianowicie posiadać wykształcenie co najmniej z zakresu nauki 7-klasowej szkoły powszechnej (wydziałowej).

W obecnym okresie przejściowym, gdzie 7-klasowych szkół powszechnych jest stosunkowo mało, więc i materiału uczniowskiego z takim przygotowaniem nie wiele, wypadnie — jak to zresztą dotychczas bywa — uwzględniać młodzież ze szkół niżej zorganizowanych które dostarczyć mogą zdrowego, moralnie i fizycznie żywotnego i zdolnego elementu.

Dla takich uczniów szczególnie tych, którzy drogą prywatnego studjum nie zdobyli wiadomości, aby mogli odpowiedzieć wymaganiom egzaminu wstępnego na kurs I, przewiduje ustawa i statut organizacyjny klasy przygotowawcze (wstępne) przy męskich seminarjach nauczycielskich.

Klasy te, tam gdzie one istnieją, poleca się szczególnej opiece PP. Dyrektorów; niech one staną się miejscem rzeczywistego przygotowania do nauki w seminarjum, badania młodzieży zarówno pod względem umysłowego rozwoju jak i charakteru, a nie miejscem prze-

pędzenia czasu brakującego uczniowi do normalnego wieku by dostać się na kurs I.

Wszelkie wnioski zdążające do podniesienia w tych klasach intensywności nauki i lepszych z niej rezultatów są wskazane i będą życzliwie rozpatrywane. Z uwagi na to, że napływ młodzieży męskiej do seminarjów nauczycielskich z odpowiednim przygotowaniem jest stosunkowo mały, Kuratorjum jest za tem, by klasy przygotowawcze w okresie przejściowym utrzymać.

Dla ujednostajnienia norm przy przyjmowaniu uczniów (uczenic) do seminarjów nauczycielskich i klasy przygotowawczej do czasu wprowadzenia jednolitych norm w całej Rzeczypospolitej, wydaje się następujące wskazówki, które albo są powtórzeniem dawnych przepisów, albo są nowe, względnie zmienione zależnie od obecnych stosunków:

1. Przyjęcie do klasy przygotowawczej odbywa się na podstawie egzaminu wstępnego. Zakres wymagań przy tym egzaminie normuje § 13 statutu. Nacisk kłaść należy na język polski we wszystkich seminarjach, na języki polski i ruski w zakładach o dwu językach krajowych oraz na rachunki w zakresie 6-klasowej szkoły powszechnej.

Oprócz tego należy zbadać czy kandydat ma słuch muzykalny. Do klasy przygotowawczej mogą być przyjęci uczniowie, którzy nie mają przygotowania wymaganego do przyjęcia na kurs I seminarjum.

2. Uczniowie, którzy egzaminowi wstępnemu na kurs I nieopotrąfli odpowiedzieć, mogą być uwolnieni od egzaminu wstępnego do klasy przygotowawczej o ile grono nauczycielskie uzna ich za dostatecznie przygotowanych do pobierania nauki w tej klasie. Uczniowie z ukończoną 7-klasową szkołą powszechną, jeżeli nie mają przepisanego wieku na kurs I mogą być przyjęci do klasy przygotowawczej bez składania drugiego egzaminu wstępnego.

Uczeń zgłaszający się do klasy przygotowawczej ma się wykazać świadectwem zdrowia i fizycznego uzdolnienia do zawodu nauczycielskiego, świadectwem dobrych obyczajów o ile nie przechodzi bezpośrednio ze szkoły publicznej, dowodem (metryką, świadectwem urodzin) że w danym roku kalendarzowym kończy 13 rok życia. Dyspenzy od przepisanego wieku nie udziela się. Nadto każdy z kandydatów przedkłada dokładny przebieg życia.

3. Nie wolno przyjmować do klasy przygotowawczej takich uczniów, którzy mogąc uczęszczać w miejscu zamieszkania do 7-klasowej

szkoły powszechnej, szkoły tej nie ukończyli, gdyż nie można dopuszczać, aby klasa przygotowawcza dezorganizowała istniejącą w miejscu 7-klasową szkołę powszechną (wydziałową).

4. Co do uczniów zgłaszających się do klasy przygotowawczej ze szkół średnich, nie należy przyjmować takich, którzy nie ukończyli klasy II szkoły średniej.

5. Kandydaci zgłaszający się na kurs I seminarjum pięcioletniego mają wykazać się:

a) świadectwem ukończenia szkoły powszechnej 7-klasowej, lub conajmniej świadectwem ukończonej III klasy szkoły średniej albo dowodem odpowiedniego przygotowania na podstawie studjum prywatnego,

b) świadectwem zdrowia i fizycznego uzdolnienia do zawodu nauczycielskiego,

c) świadectwem dobrych obyczajów o ile nie przechodzą bezpośrednio ze szkoły publicznej,

d) dowodem (metryką, świadectwem urodzin), że w danym roku kalendarzowym kończą 14 a nie przekroczyli 20 roku życia. O przyjęciu kandydatów powyżej lat 20 rozstrzyga Kuratorjum na wniosek dyrekcji oparty na uchwale Rady Pedagogicznej.

e) przebiegiem życia.

6. Przyjęcie na kurs I odbywa się na podstawie egzaminu wstępnego.

7. Egzamin wstępny na kurs I seminarjum przed Komisją, którą wyznacza Dyrektor, obejmuje religję, język polski we wszystkich seminarjach, język polski i ruski w seminarjach o dwu językach krajowych, historję i geografję Polski i Rusi, rachunki z kreśleniem i przyrodę w zakresie 7-klasowej szkoły powszechnej, przyczem ograniczyć się należy tylko do rzeczy istotnych a brać pod uwagę przedewszystkiem inteligencję ucznia (uczenicy). Kandydaci, którzy ukończyli 7-klasową szkołę powszechną (3-klasową szkołę wydziałową), lub 3 klasy szkoły średniej, zdają egzamin z religji, języka polskiego, języka ruskiego w seminarjach o dwu językach krajowych i z rachunków. Oprócz tego należy zbadać czy zgłaszający się do egzaminu posiada słuch muzyczny.

Z języka polskiego we wszystkich seminarjach, a z języka polskiego i ruskiego w zakładach o dwu językach krajowych należy odbyć egzamin ustny i pisemny.

8. O przyjęciu rozstrzyga Rada Pedagogiczna większością głosów przy czem należy brać pod uwagę inteligencję ucznia (uczenicy) i stopień uzdolnienia do przyszłej pracy nauczycielskiej.

9. Promowani uczniowie klasy przygotowawczej nie składają egzaminu wstępnego na kurs I.

10. Świadectwo zdrowia i fizycznego uzdolnienia do zawodu nauczycielskiego może być wystawione przez lekarza szkolnego lub przez lekarza urzędowego (fizyka) na przepisanych formularzach, które wydaje Książnica polska, Lwów Czarnieckiego 1. 12.

Dyrekcje mają pilnie przestrzegać, aby pod tym względem nie było nieprawidłowości. W razach wątpliwych należy odnieść się do Kuratorów przedkładając równocześnie uchwałę Rady Pedagogicznej.

11. Przyjmowanie do klasy przygotowawczej i do seminarjum odbywa się z reguły przed wakacjami. Wpisy i egzamina wstępne między 22 a 30 czerwca. W razie potrzeby mogą Dyrekcje seminarjów męskich zarządzić dodatkowe wpisy i egzamina wstępne w trzech ostatnich dniach sierpnia.

Termin wpisów i egzaminów wstępnych należy podać zawczasu do wiadomości publicznej. Wskazane jest porozumienie się w sprawie terminu z miejscowym inspektorem szkolnym.

Przyjęcia w ciągu roku szkolnego należy unikać; w wyjątkowych wypadkach przeniesienia się rodziców (opiekunów) kandydata rozstrzyga o przyjęciu Dyrekcja zakładu.

12. Ponieważ program nauki w seminarjach nauczycielskich (pięcioletnich) jest tak rozłożony, że w trzech pierwszych latach nabywa kandydat (tka) wykształcenia ogólnego a na kursie IV i V fachowego, przyjęcie na kurs wyższy nowych uczniów w myśl § 20 statutu organizacyjnego należy ograniczyć tylko do kursu II i III. W prywatnych seminarjach przyjmowanie nowych uczniów (uczenie) na kurs III, IV i V na podstawie egzaminów wstępnych jest niedopuszczalne.

Kandydatów, którzy się wykażą świadectwem ukończenia lub świadectwem dojrzałości szkoły średniej ogólnokształcącej, można przyjmować na kurs najwyższy bez egzaminu wstępnego.

Przed przyjęciem kandydatów (tek), którzy przechodzą z jednego seminarjum (państwowego lub prywatnego z prawem publiczności) do drugiego, mają Dyrekcje badać dokładnie ich poprzednie zachowanie się oraz stwierdzić czy posiadają wszystkie warunki wymagane do przyjęcia do seminarjum.

Obcokrajowcy mogą być publicznymi uczniami seminarjów nauczycielskich o ile uzyskają przedtem zezwolenie Kuratorjum.

Z wyniku egzaminów wstępnych nie należy wystawiać żadnych poświadczeń.

13. Liczba uczniów (enic) na poszczególnych kursach i w klasie przygotowawczej nie może przekraczać tak w seminarjach państwowych jak i prywatnych 40.

14. Należy dążyć do tego, aby w żadnem seminarjum nie było klas paralelnych. Odnosi się to szczególnie do seminarjów żeńskich w których pod tym względem panują anormalne stosunki. Wskutek nadmiernego nagromadzenia się kandydatek w tych zakładach nauka z natury rzeczy chroma a młodzież w takich warunkach nie może nabrać tego przygotowania, które seminarjum dać powinno. Klasy równorzędne już istniejące należy doprowadzić do końca nauki, na przyszłość jednak zechcą Dyrekcje dążyć, by zakład miał normalną ilość klas i uczniów (enic). Praca wtedy dla nauczycieli będzie łatwiejsza, a skutek nauki bezwątpienia większy, wreszcie i kontrola co do oceny uzdatnienia do zawodu pewniejsza.

15. Oprócz seminarjów nauczycielskich istnieją państwowe Kursy nauczycielskie (we Lwowie ul. Nabelaka), które również przyspasabiają do zawodu nauczycielskiego. Czas trwania nauki na kursach dwuletni kończy się egzaminem dojrzałości; egzamin ten jest równoznaczny egzaminowi dojrzałości złożonemu w państwowem seminarjum nauczycielskiem.

16. Wstępujący na kurs winni się wykazać:

a) świadectwem zdrowia i fizycznej zdatności do zawodu nauczycielskiego,

b) świadectwem obyczajów o ile nie przechodzą ze szkoły publicznej,

c) dowodem, że w danym roku kalendarzowym w którym się zapisują, ukończą 17 rok życia,

d) świadectwem ukończenia VI klasy szkoły średniej lub III roku seminarjum nauczycielskiego,

e) przebiegiem życia.

Osoby, które nie mogą wykazać się przygotowaniem wyszczególnionem pod d) mogą być przyjęte na podstawie egzaminu wstępnego. Wymagania przy egzaminie wstępnym są takie jak z trzech kursów

nauki w seminarjach. Kandydaci (tki), którzy bezpośrednio przedtem byli uczniami I, II i III kursu seminarjum a z zakładu wystąpili nie mogą być przyjęci na dwuletni kurs nauczycielski. Nauka na kursach nauczycielskich jest bezpłatna, zresztą obowiązują przepisy dla seminarjów.

17. Z pomiędzy uczniów (nie) nowowstępujących tak do państwowych seminarjów nauczycielskich, jak i do państwowych kursów nauczycielskich, którzy odpowiedzą przepisanyim warunkom przyjęcia, należy przedewszystkiem dać pierwszeństwo dzieciom pracowników państwowych i dzieciom osób niezamożnych. Młodzież z miejscowości odległych należy skierowywać do zakładów położonych najbliżej miejsca jej zamieszkania.

Z pośród młodzieży niezamożnej powinna być szczególna uwaga zwrócona na dzieci nauczycieli i inwalidów wojskowych.

18. Do seminarjum państwowego należy przyjmować tylko te kandydatki, które dają rękojmię że według wszelkiego prawdopodobieństwa poświęcą się pracy nauczycielskiej. Młodzież rodziców zamożnych skierowywać do zakładów prywatnych, w ten sposób bowiem umożliwi się przyjęcie do szkoły państwowej dzieci zdolnych a niezamożnych.

19. Pozatem obowiązują dotychczasowe przepisy o ile nie są sprzeczne z niniejszem zarządzeniem. W szczególności zwraca się uwagę na wskazówki dotyczące przeprowadzania egzaminów wstępnych umieszczone w okólniku z dnia 13 czerwca 1920 l. 5051/III.

We Lwowie dnia 30 czerwca 1922.

Kurator:  
*Sobiński.*

L. 4903/I. S

## O k ó l n i k

**Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego w sprawie przenoszenia się nauczycieli szkół powszechnych na Górny Śląsk.**

Wobec dokonanego przejęcia Górnego Śląska przez Rząd Polski przystąpiły władze szkolne do uruchomienia tamtejszego szkolnictwa polskiego. Ze względu na to, że zapotrzebowanie nauczycieli Polaków na Górnym Śląsku jest bardzo znaczne i że dotychczasowe zgłoszenia nie wystarczają, Kuratorjum O. S. L. nie stawia zasadniczo przeszkód nauczycielom, którzy pragną objąć stanowiska w tej dzielnicy Państwa.

Podania zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną skierowane do Wydziału Oświecenia Publicznego Województwa Śląskiego w Katowicach wnosić należy w drodze służbowej.

W razie objęcia posady na Górnym Śląsku Kuratorjum O. S. L. rezerwuje dotychczasową posadę na przeciąg trzech miesięcy.

Dla informacji podaje Kuratorjum, że po objęciu posady zwrócone będą nauczycielowi rzeczywiste koszta przeniesienia. Pobory wypłacane będą w markach niemieckich.

We Lwowie dnia 15 lipca 1922.

Kurator  
w z. Gayczak.

L. 1478/pr.

## O k ó l n i k

**Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego do Dyrekcyj wszystkich szkół średnich, zawodowych, seminarjów nauczycielskich i Rad szkolnych powiatowych w sprawie udzielania urlopów personalowi nauczycielskiemu.**

Wskutek reskryptu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 23 czerwca b. r. l. 11401/I podaje się do wiadomości, że za podstawę do udzielania urlopów nauczycielom i nauczycielkom szkół wszelkiej kategorii służyć mogą jedynie urzędowe świadectwa lekarskie.

Nauczyciel, który pragnie otrzymać urlop z powodu choroby winien zwrócić się do swojego przełożonego dyrektora względnie inspektora szkolnego z prośbą o poddanie zbadania stanu zdrowia. Na pisemnie wyrażone życzenie dyrektora (inspektora) dokona badania lekarz powiatowy i prześle swoje orzeczenie z wnioskiem co do urlopu bezpośrednio dyrektorowi względnie inspektorowi szkolnemu.

Ministerstwo Zdrowia Publicznego oświadczyło gotowość wydania zarządzeń, aby lekarze powiatowi pod żadnym pozorem nie doręczali urzędowych świadectw stronom, aby w świadectwach tych obowiązkowo oświadczyli, czy stan zdrowia badanego uniemożliwia pełnienie obowiązków, aby opinowali, czy nieodzowne jest natychmiastowe udzielenie urlopu, wreszcie by wyraźnie stawiali wniosek co do czasu trwania urlopu. Oczywiście wniosek ten nie może kępować lekarza co do ewentualnego przedłużenia urlopu w razie późniejszej konieczności.

Ministerstwo oświadczyło również, że wezwie lekarzy powiatowych aby wydawali świadectwa uzasadniające potrzebę urlopu z całą oględnością i poczuciem wysokiej odpowiedzialności.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pragnie, aby przy urlopowaniu nauczycielstwa, w szczególności szkół powszechnych, nie stwarzając sztucznych trudności, przestrzegano jednak wszystkich obowiązujących form i powodowano się jedynie istotną a udowodnioną koniecznością.

W sprawie urlopów przypomina się również tu. okólnik z dnia 18 września 1921 l. 26340/I umieszczony w Dzienniku urzędowym z roku 1921 na stronie 407.

We Lwowie dnia 29 lipca 1922.

Kurator:  
w z. *Gayczak*.

L. 3863/III.

## O k ó l n i k

**Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego do Dyrekcji wszystkich państwowych i b. krajowych szkół zawodowych w sprawie opłat za egzaminy wstępne.**

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oznajmiło reskryptem z dnia 22 lipca 1922 l. 6741/III, że do czasu wydania rozporządzenia o wysokości opłat szkolnych, pobieranych w państwowych szkołach zawodowych, w roku szkolnym 1922/23 należy pobierać w państwowych szkołach technicznych, agrotechnicznych, rzemieślniczo-przemysłowych (męskich i żeńskich), kolejowych, handlowych i kupieckich następujące opłaty za egzamin wstępny:

a) na kurs wstępny lub pierwszy w szkołach technicznych, na kurs wstępny w szkołach agrotechnicznych, średnich technicznych kolejowych oraz do klasy wstępnej i pierwszej w szkołach handlowych i kupieckich 1.000 Mk.

b) w szkołach rzemieślniczo-przemysłowych (męskich i żeńskich) i niższych technicznych kolejowych 500 Mk;

c) na kurs drugi lub wyższy w szkołach technicznych oraz na kurs pierwszy w szkołach agrotechnicznych 2.000 Mk.

Opłata za egzaminy wstępne pozostaje do dyspozycji Dyrekcji szkoły i ma być rozdzielona między egzaminujących nauczycieli według wniosku Dyrekcji, zatwierdzonego przez władze II. instancji.

O tem zawiadamia się Dyrekcje z poleceniem zastosowania się.

Z Kuratorjum O. S. L.

We Lwowie dnia 2 sierpnia 1922.

Za Kuratora:

*Pawłowski.*

L. 1415/pr.

## O k ó l n i k

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego do Dyrekcji wszystkich szkół i Zakładów naukowych tudzież Rad szkolnych powiatowych w sprawie umorzenia zasiłku przyznanego w r. 1920 na zakupy zimowe.

Zawiadamia się Dyrekcje i Rady szkolne, że Rada Ministrów uchwałą z dnia 24 czerwca 1922, intymowaną rozporządzeniem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10 lipca 1922 l. 2377/F umorzyła spłatę zwrotnego zasiłku na zakupy zimowe, przyznanego funkcjonarjuszom państwowym uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 1920, asygnowanego okólnikiem tut. z dnia 20 października l. 869/pr.

We Lwowie dnia 27 lipca 1922.

Kurator:

w z. *Gayczak.*

L. 3416/I.S.

## O k ó l n i k

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego do Rad szkolnych powiatowych i miejskiej we Lwowie, Dyrekcji seminarjów nauczycielskich i Zarządów szkół powszechnych w sprawie nowych programów naukowych.

W myśl rękryptu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 maja 1921 l. 10255/I wprowadziło Kuratorjum okólnikiem z dnia 13 lipca 1921 l. 4760 III Dz. urzęd. Nr. 11 nowe programy we wszystkich szkołach powszechnych tut. okręgu na razie w oddziale pierwszym, drugim i trzecim, pozostawiając szybsze dostosowanie nowych planów w oddziałach wyższych w roku 1921/22 uznaniu Rad szkolnych powiatowych.

Przypominając powyższy okólnik Kuratorjum zaznacza, że obowiązkiem Rad szkolnych powiatowych jest przypilnować, aby normalny tok nauki na podstawie nowych programów zaprowadzono stopniowo we wszystkich szkołach, powszechnych w okręgu w ten sposób, by w roku szkolnym 1922/23 obejmował on oddziały 1 do 4, a w latach następnych stopniowo oddziały coraz wyższe.

Równocześnie zwraca się uwagę, że język niemiecki względnie język obcy jest obowiązkowym przedmiotem nauki tylko w szkołach 6-klasowych i 7-klasowych, w szkołach niżej zorganizowanych może być wprowadzony tylko jako nadobowiązkowy poza godzinami programowymi.

Celem racjonalnego wykonywania wskazań programowych należy unikać bezwarunkowo dowolności i stosować łączenie roczników w sposób podany w programie.

Podziały godzin mają Rady szkolne powiatowe sprawdzić z całą ścisłością i zatwierdzić. Zatwierdzone podziały godzin mają być umieszczone w każdej klasie na widocznym miejscu.

Równocześnie zwraca się uwagę, że obowiązkiem każdego nauczyciela jest zapoznać się dokładnie z programami. Ich nieznanomość powoduje liczne nieporozumienia i niepotrzebne korespondencje. W poszczególnym programie dla każdego przedmiotu są zawarte uwagi i wyjaśnienia co do postępowania a między niemi uwagi, dotyczące ograniczenia materiału w szkołach niżej zorganizowanych.

We Lwowie dnia 13 lipca 1922.

Kurator:  
*Sobiński.*

## Wiadomości osobiste.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zamianowało:

inż. Jana Tarczałowicza, inż. Józefa Sadkowskiego, inż. Izydora Stella-Sawickiego i dr. Michała Affanasowicza nauczycielami państwowej Szkoły przemysłowej w Krakowie, inż. Zdzisława Derdackiego i inż. Gustawa Müldnera nauczycielami państwowej Szkoły przemysłowej we Lwowie;

Romana Szypajłę nauczycielem gimnazjum z ruskim językiem wykładowym w Kołomyi;

ks. Michała Osadę nauczyciela religii gr. kat. w seminarjum nauczycielskim żeńskim w Brzeżanach, nauczycielem religii gr. kat. w gimnazjum państwowym w Brodach;

Ludwika Haupta, nauczyciela kierującego szkoły powszechnej w Kopyczyńcach, pełniącego obowiązki inspektora szkolnego w Żółkwi, inspektorem szkolnym.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego przeniósł nauczycieli:

Andrzeja Pyrę z gimn. II. w Stanisławowie do gimn. w Łańcucie, Emiljana Barana z gimn. w Drohobyczu do gimn. III. w Stanisławowie, Roberta Halkiewicza z gimn. w Trembowli do gimn. w Tłumaczu, Franciszka Rerutkiewicza z gimn. XI. do gimn. IX. we Lwowie, Mieczysława Dyłskiego z gimn. III. do gimn. X. we Lwowie, Ignacego Blaskego z gimn. IX. we Lwowie do gimn. w Brodach, Jana Paszkiewicza z gimn. w Żółkwi do filji gimn. z jęz. wykł. ruskim we Lwowie, Michała Einlegera z gimn. w Żółkwi do gimn. w Drohobyczu, Włodzimierza Stefana Kozaka z gimn. w Kołomyi do filji gimn. rusk. we Lwowie, Józefa Bednarskiego z gimn. V. we Lwowie do gimn. II. w Tarnopolu, Stanisława Mazura z gimn. III. w Tarnopolu do gimn. I. w Tarnopolu, Anatola Tennenbauma z gimn. I. w Tarnopolu do gimn. III. w Tarnopolu, Franciszka Nowotnego z gimn. w Buczaczu do gimn. w Rawie Ruskiej, Juljana Kochanowskiego z gimn. w Trembowli do gimn. VIII. we Lwowie, Adama Bandurę z gimn. w Jaworowie do gimn. I. w Tarnopolu, Włodzimierza Kosteckiego z gimn. z jęz. ruskim we Lwowie do gimn. z jęz. ruskim w Stanisławowie, Michała Gedroycia z gimn. VIII. do gimn. II. we Lwowie, Marjana Rokickiego z gimn. I. w Stanisławowie do gimn. w Rohatynie, Bronisława Tyszkowskiego z gimn. I. w Tarnopolu do gimn. w Żółkwi, Stanisława Umańskiego z gimn. I. w Przemyśle do gimn. II. w Stanisławowie, Leona Glicksmana z gimn. I. w Rzeszowie do gimn. II. w Tarnopolu, Mikołaja Wojciechowskiego z gimn. z jęz. rusk. w Kołomyi do gimn. Kaz. Jagiell. w Kołomyi, Hilarego Lewickiego z gimn. w Sanoku do gimn. w Brzozowie, Marję Mossoczównę z gimn. III. do gimn. XI. we Lwowie, Michała Osińczuka z gimn. z jęz. wykł. rusk. we Lwowie do filji gimn. z jęz. wykł. rusk. we Lwowie, Teodata Zahajkiewicza z gimn. I. w Przemyśle do gimn. z jęz. wykł. rusk. w Przemyśle, Alfreda Zawadzkiego z gimn. IX. do gimn. V. we Lwowie, Zdzisława Palinowskiego z gimn. IX. do gimn. VII. we Lwowie, Stanisława Greczka z gimn. w Śniatynie do naucz. męskiego semin. we Lwowie, Stanisława Wilkowicza z gimn. IV. do gimn. V. we Lwowie, Franciszka Milewskiego z gimn. II. w Stryju do gimn. II. w Stanisławowie, Jana Lecha z gimn. w Rawie Ruskiej do gimn. w Buczaczu, Władysława Kielanowskiego z gimn. w Drohobyczu do seminarjum naucz. w Samborze, Bernarda Rauchwerka z gimn. w Sokalu do gimn. w Rawie Ruskiej, Eljasza Zuckera z gimn. w Rawie Ruskiej do gimn. w Sokalu, Jana Maryniaka z gimn. I. w Stryju do semin. naucz. w Samborze.

Przydzielili: Władysława Müllera prof. gimn. w Sanoku do gimn. I. we Lwowie, Stanisława Ruxera z gimn. III. w Stanisławowie do gimn. I. we Lwowie.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego ustanowiło nauczycielami i nauczycielkami w państwowych gimnazjach:

Helenę Łapicką, Marję Reissową i Edwarda Umańskiego w gimn. im. kr. Jadwigi we Lwowie, Tadeusza Czarneckiego w Sanoku, Karola Czarneckiego w Gródku Jagiellońskim, Alfreda Schullera w Krośnie, Władysława Łuczyńskiego w Rohatynie, Mirosława Krawczyszyna w Drohobyczu, Janinę Huszczaniecką w Tłumaczu, Mosesa Boretza w gimn. II. w Samborze, Zygmunta Podgórskiego w Złoczowie, Michała Solawę w Żółkwi, Oresta Kuźmę i Józefa Przygodzkiego w gimn. Kaz. Jagiellończyka w Kołomyi, ks. dr. Bazylego Łabę i dr. Jana Lubomirowicza w gimn. z językiem wykł. ruskim we Lwowie, Pawła Diakowa w gimn. z jęz. wykł. rusk. w Tarnopolu, Leona Rudnickiego i Jana Gołębiowskiego w gimn. z jęz. wykł. ruskim w Stanisławowie, dr. Mirona Kordubę, Stefana Hajduczka, Włodzimierza Adrijanowicza i Jana Janowa w filji gimn. z jęz. wykł. ruskim we Lwowie, Józefa Klisza w gimn. z jęz. wykł. ruskim w Przemyślu, Klotyldę Szymańską w gimn. II. w Rzeszowie, Lidję Kulmatycką w Trembowli, dr. Adama Mitschę w gimn. I. we Lwowie, Eugenję Ostrowską w gimn. III. w Stanisławowie, Józefa Pilszaka w Brodach, Macieja Kowalskiego w gimn. III. we Lwowie, Stefana Kacprowskiego w gimn. VII. we Lwowie, Felicję Moniakową w gimn. V. we Lwowie, Bronisława Topolnickiego i Romana Głuszkiewicza w Jaworowie, Bazylego Prawura w gimn. I. w Stryju, Bronisława Słoneckiego w gimn. IX. we Lwowie, Marję Liskowacką w Buczaczu, Helenę Dzikównę w gimn. II. w Stanisławowie.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego ustanowiło nauczycielami w państwowych seminarjach nauczycielskich: Stanisława Malinowskiego w Samborze; Pawła Sakaluka, Aleksandra Isterewicza, Władysława Siwego i Franciszka Szafrąńskiego w Tarnopolu; Stanisława Rejmańskiego w Sokalu; Włodzimierza Karwańskiego w Krośnie; Władysława Zgodzińskiego na państwowych kursach nauczycielskich we Lwowie i Jadwigę Patocką w seminarjum nauczycielskiem żeńskim w Brzeżanach.

Kuratorjum O. S. L. zamianowało:

Jadwigę Leszczyńską nauczycielką kierującą 6-klasowej szkoły żeńskiej w Borysławiu;

Stanisława Przybyłę nauczycielem kierującym 5-klasowej szkoły męskiej w Kolbuszowej;

Zofję Schlichtingerową nauczycielką kierującą 4-klasowej szkoły w Łące. Przeniosło:

Kazimierza Brücka nauczyciela 6-klasowej szkoły męskiej w Żydaczowie do 1-klasowej szkoły w Słobódce;

Zofję Smolikową nauczycielkę 4-klasowej szkoły w Jeżowem do 4-klasowej szkoły w Krzemienicy;

Józefę Michalską nauczycielkę 2-klasowej szkoły w Lipnicy do 4-klasowej szkoły w Jeżowem;

Józefa Gisslera nauczyciela 1-klasowej szkoły w Czodhańszczyźnie do szkoły w Tyczynie nowym.

Przeniosło w stan spoczynku nauczycieli i nauczycielki szkół powszechnych:

Marję Bednarską we Lwowie, Jana Czerneckiego w Przemyślu, Stefanję Dzieciolowską w Zagóreczku, Bartłomieja Furtaka w Kupczyńcach, Melanję Grabowską w Olszance małej, Wandę Schrötterową w Krzemienicy, Bronisławę Zajączkowską w Buczaczu, Józefa Zieglera w Samborze, Marję Zielską w Połonicach.

Zmarli:

Helena Guwerowa nauczycielka 4-klasowej szkoły w Dawidowie w powiecie lwowskim, zmarła dnia 25 czerwca b. r. w 24. roku życia a w 5. roku służby;

Anna Hlibowicka stała nauczycielka w Rohaczynie wsi w powiecie brzeżańskim, zmarła w 53. roku życia a w 34. roku służby.

## Organizacja szkół.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego nadało prawo publiczności:

reskryptami z dnia 13 lipca b. r.:

1. 18133/I prywatnej szkole powszechnej dr. Jana Niemca we Lwowie;

1. 18131/I prywatnej szkole powszechnej żeńskiej S. S. Opatrzności we Lwowie;

1. 18129/I prywatnej szkole powszechnej żeńskiej S. S. Sercanek we Lwowie;

1. 18132/I prywatnej szkole powszechnej żeńskiej P. P. Sakramentek we Lwowie;

1. 17646/I prywatnej szkole powszechnej S. S. Miłosierdzia w Przeworsku;

reskryptem z dnia 15 lipca b. r. 1. 18363/I prywatnej szkole powszechnej żeńskiej P. P. Bazyljanek w Jaworowie, wszystkim za rok szkolny 1921/22 i z ograniczeniem do uczniów względnie uczenic własnego zakładu;

reskryptem z dnia 22 lipca b. r. 1. 17709/I pierwszemu kursowi prywatnego seminarjum nauczycielskiego w Złoczowie na rok szkolny 1921/22 z ograniczeniem do uczniów i uczenic własnego zakładu.

## Książki i czasopisma.

Kuratorjum Okręgu Szkoln. Lwowsk. reskryptem z dnia 12 lipca b. r.

1. 10046/II zezwoliło na podwyższenie ceny podręcznika p. t. „Bolesław Kielski. Początki nauki języka francuskiego. Część I dla klasy II gimnazjum

niższego lub V klasy szkoły powszechnej\*, wydanego nakładem K. S. Jakubowskiego we Lwowie z 280 na 400 Mk.

Polskie Towarzystwo Czerwonego Krzyża w Warszawie ul. Zielna 17 wydało Regulamin dla Kół młodzieży Czerwonego Krzyża oraz inne potrzebne druki, które zamawiać można bezpośrednio w tem Towarzystwie, Komisja Główna dla Kół M. C. K.

Kuratorjum O. S. L. zwraca uwagę Dyrekcji seminarjów nauczycielskich, inspektorów szkolnych i nauczycieli szkół powszechnych na dwutygodnik dla dzieci i młodzieży p. t. „Płomyk“, wychodzący w Warszawie ul. Marszałkowska l. 123.

### Wykaz podręczników ruskich, aprobowanych do użytku w seminarjach nauczycielskich.

#### I. Do nauki religji:

1. Середний катехизм.
2. Більший катехизм, aprobaty: Dzienn. urzęd. z r. 1906 str. 388.
3. Е. Гузар: Історія католицької церкви в короткім нарисі; Lwów 1909, aprobaty: Dzienn. urzęd. z r. 1910 str. 414.
4. Е. Гузар: Літургіка гр.-кат. церкви; Lwów 1910, aprobaty: Dzienn. urzęd. z r. 1910 str. 234.

#### II. Do nauki języka ruskiego:

1. А. Барвінський: Читанка для приготовної класи учительських семинарий; Lwów 1915, aprobaty: Dzienn. urzęd. z r. 1917 str. 39.
2. А. Барвінський: Читанка для I. року учительських семинарий. Wydanie II. Lwów 1920, aprob. Dzienn. urzęd. 1920 str. 477.
3. А. Барвінський: Читанка для II. року учительських семинарий. Wydanie II. Lwów 1918, aprob. Rozpr. Rady szk. kraj. do l. 5548/III ex 1918.
4. А. Барвінський: Вибір з української літератури для III. і IV. року учительських семинарий. Wydanie III. Lwów 1917, aprob. Dzienn. urzęd. z r. 1917 str. 171.
5. А. Барвінський: Огляд української літератури. Wydanie III. Lwów 1922, aprob. Dz. urz. z r. 1922 str. 135.

#### III. Do nauki matematyki.

Др. Роман Цегельський: Підручник арифметики для учительських семинарий. Lwów 1921, apr. Dz. urz. 1921 str. 395.

Przy nauce innych przedmiotów na państw. kursach semin. z językiem wykł. ruskim posługują się nauczyciele podręcznikami, używanymi w gimnazjach ruskich.

## Wykaz podręczników ruskich, używanych w szkołach powszechnych.

### I. Religja.

1. Малий катехизм християнсько-католицької релігії, одобрений австр. Єпископатом.
2. Середний катехизм християнсько-католицької релігії, одобрений австр. Єпископатом.
3. Тороньський-Рудович. Коротка історія біблійна старого і нового Завіта.
4. Історія біблійна старого і нового Завіта для народних шкіл.
5. Е. Гузар: Літургіка греко-католицької церкви.
6. Е. Гузар: Історія католицької церкви в короткім нарисі.
7. В. Матюк: Сьпіваник церковно-народний для народних шкіл.

### II. Język ruski jako wykładowy.

1. Перша книжочка. (в друку).
2. Школа народна. Часть I. Буквар.
3. Школа народна. Часть II.
4. Школа народна. Часть III.
5. Школа народна. Часть IV.
6. Школа народна. Часть V.
7. Читанка для висших клас вселюдних шкіл (виділових шкіл).
8. В. Кошовський і Г. Огоновський: Методична граматика руської мови для IV. класи.

### III. Rachunki.

1. Рахунки для вселюдних шкіл. Ч. I. (в друку). (dotychczas Rachunki Cz. I. były złączone z bukwarem).
2. Рахунки для шкіл народних Ч. II.
3. Рахунки для шкіл народних Ч. III.
4. Рахунки для шкіл народних Ч. IV.

Wszystkie powyżej wymienione książki zostały wydane nakładem Wydawnictwa książek szkolnych okręgu szkolnego lwowskiego. Używanie podręczników nie objętych powyższym wykazem jest bezwarunkowo niedozwolone.

## Zbiór ustaw i najważniejszych rozporządzeń, dotyczących organizacji oświaty i szkolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości wszystkich urzędów podwładnych, że nakładem „Książnicy Polskiej“ ukazał się „Zbiór ustaw i najważniejszych rozporządzeń, dotyczących organizacji oświaty i szkolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej“, którego tom I. część pierwsza, obejmujący okres od roku 1917 do roku 1920 włącznie, opracowali dr. Emanuel Łoziński i Zygmunt Stankiewicz. Cena tego tomu wynosić będzie około 3.000 mk.

Ministerstwo W. R. i O. P., zwracając uwagę podwładnych urzędów na powyższe wydawnictwo, zaznacza, że może ono być szczególnie przydatne dla inspektorów szkolnych, sekretarzy inspektorów, dyrektorów seminarjów, wychowawców seminarjów, rad szkolnych powiatowych, rad szkolnych, sejmików i t. d.

## Konkursy.

L. 3500/III. Kuratorjum O. S. L. ogłasza konkurs celem obsadzenia następujących posad etatowych od 1 września 1922 z terminem wnoszenia podań do 15 września b. r.

1. Na posadę dyrektora państw. Szkoły przemysłu drzewnego w Zakopanem.

O to stanowisko mogą się ubiegać architekci z wykształceniem akademickim i politechnicznym, dłuższą praktyką zawodową i praktyką nauczycielską.

2. Na posadę nauczyciela przedmiotów mechaniczno - technicznych w państwowej Szkole przemysłowej we Lwowie.

O nadanie wymienionej posady mogą ubiegać się inżynierowie budowy maszyn. Od kandydata wymaga się dłuższej praktyki zawodowej.

3. Na trzy posady nauczycielek w państw. Szkole zawodowej żeńskiej we Lwowie, a mianowicie: 1) nauczycielki krawieczyzny, 2) nauczycielki modniarstwa, 3) nauczycielki gospodarstwa domowego.

O posady te mogą się ubiegać kandydatki posiadające kwalifikacje nauczycielskie (maturę semin. naucz.) oraz studja zawodowe i dłuższą praktykę w pracowni.

4. Na sześć posad nauczycielskich w państwowej Szkole przemysłowej w Krakowie, a mianowicie: a) nauczyciela miernictwa, b) nauczyciela matematyki, c) nauczyciela geometrii wykreslnej i rysunków geometrycznych, d) nauczyciela chemji ogólnej, e) nauczyciela fizyki, f) nauczyciela matematyki i geometrii wykreslnej.

O nadanie posad wymienionych pod a), b) i c) mogą się ubiegać inżynierowie budownictwa lądowego względnie inżynierowie budowy maszyn, pod d) inżynierowie, którzy wykażą się ukończeniem Wydziału chemji na Politechnice, pod e) inżynierowie względnie nauczyciele, którzy się wykażą, że złożyli egzamin nauczycielski z fizyki, pod f) nauczyciele z kwalifikacją do nauczania matematyki i geometrii wykreslnej jako przedmiotów głównych w szkołach średnich.

Od kandydatów wymaga się dłuższej praktyki zawodowej.

5. Na trzy posady nauczycielskie w państwowej Szkole przemysłu artystycznego w Krakowie: 1) nauczyciela form ornamentalnych, 2) nauczyciela grafiki zastosowanej do potrzeb przemysłu, 3) nauczyciela rysunku dla studjum aktu.

O te posady mogą się ubiegać artyści malarze, którzy posiadają praktykę zawodową w zakresie przemysłu artystycznego, studja akademickie zawodowe i specjalne przygotowanie.

6. Na posadę instruktora-sztukatera do nauczania umiejętności technicznych potrzebnych rzeźbiarzom, w państw. Szkole przemysłu artystycznego w Krakowie.

Pełną kwalifikację na tę posadę stanowi ukończenie szkoły rzemieślniczej oraz praktyka zawodowa.

7. Na trzy posady nauczycielskie, w państw. Szkole zawodowej żeńskiej w Krakowie, a mianowicie: 1) na posadę nauczycielki bielizniarstwa, 2) posadę naucz. krawieczyzny, 3) posadę naucz. gospodarstwa domowego

O posady te mogą się ubiegać kandydatki posiadające kwalifikacje nauczycielskie (maturę semin. naucz.) oraz studja zawodowe i dłuższą praktykę w pracowni.

8. Na posadę nauczyciela przedmiotów mechaniczno-technicznych w państwowej Szkole ślusarstwa maszynowego w Tarnopolu.

O nadanie wymienionej posady mogą ubiegać się inżynierowie budowy maszyn. Od kandydata wymaga się dłuższej praktyki zawodowej. Kandydaci, którzy wykażą się znajomością budowy maszyn rolniczych i motorów spalinowych mają pierwszeństwo.

9. Na posadę nauczyciela rysunku odręcznego oraz rysunku zawodowego dla potrzeb zabawkarstwa i stolarstwa w kraj. Szkole przemysłu drzewnego w Jaworowie.

O posadę tę mogą się ubiegać pracujący w przemyśle artystycznym artyści malarze, architekci, rysownicy techniczni itp. posiadający studja artystyczne lub techniczne, o ile możliwości akademickie, oraz praktykę zawodową.

10. Na posadę nauczyciela przedmiotów ogólno-kształcących w państwowej Szkole zawodowej przemysłu żelaznego w Sułkowicach.

O nadanie tej posady ubiegać się mogą nauczyciele szkół średnich lub powszechnych, którzy wykażą się egzaminem do szkół wydziałowych.

Podania o wszystkie objęte konkursem posady, ostemplowane, wystosowane do Ministerstwa W. R. i O. P., wraz z krótkim opisem przebiegu życia, świadectwami studjów i uwierzytelnionymi odpisami świadectw z praktyki zawodowej, a jeżeli kandydat nie pozostaje w służbie państwowej także z dołączeniem świadectwa zdrowia potwierdzonego przez lekarza urzędowego, że kandydat nadaje się do zawodu nauczycielskiego, należy wnosić do Dyrekcyj wymienionych szkół, z wyjątkiem podań o posadę dyrektora Szkoły przemysłu drzewnego w Zakopanem, które przedkładać należy bezpośrednio Kuratorjum. Podania o posadę w szkole ślusarstwa maszynowego w Tarnopolu prześłać kompetencji pod adresem dyrektora tej szkoły inż. Jarosława Lipy zamieszkałego czasowo we Lwowie ul. Wagilewicza 3, II piętro.

Pożądane jest wskazanie osób mogących złożyć referencje.

We Lwowie, dnia 13 lipca 1922.

L. 3799/III. Kuratorjum O. S. L. ogłasza konkurs celem obsadzenia posady etatowego nauczyciela przedmiotów zawodowych na oddziale ciesielskim w państw. Szkole przemysłu drzewnego w Kołomyi z ważnością od dnia rozpoczęcia służby.

O nadanie tej posady mogą ubiegać się inżynierowie - architekci lub inżynierowie budowy dróg wodnych i lądowych. Pierwszeństwo mają kandydaci z ukończonymi studjami politechnicznymi i dłuższą praktyką zawodową oraz nauczycielską.

Podania ostemplowane (na 200 Mp.) wraz z ostemplowanymi odpisami świadectw studjów, praktyki zawodowej i służby, świadectwem zdrowia oraz opisem życia należy wnosić do Ministerstwa W. R. i O. P. za pośrednictwem Kuratorjum O. S. L. najpóźniej do dnia 15 września 1922.

We Lwowie, dnia 27 lipca 1922.

L. 4955/I. Kuratorjum O. S. L. ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela historii i geografji w państw. seminarjum nauczycielskiem męskiem w Zaleszczykach.

Z posadą tą są połączone obowiązki i prawa przywiązane do posady rzeczywistego nauczyciela w szkołach średnich unormowane ustawą z dnia 13 lipca 1920 Dz. U. Rz. P. Nr. 65.

Kandydaci winni wykazać się pełną kwalifikacją na nauczyciela w szkołach średnich. W braku takich kandydatów będą mogli być uwzględnieni nauczyciele szkół powszechnych posiadający egzamin wydziałowy z I grupy.

Podania należy udokumentowane wraz z tabelą kwalifikacyjną należy wnosić za pośrednictwem przełożonej władzy do Ministerstwa W. R. i O. P. za pośrednictwem Kuratorjum do dnia 15 września 1922, a Dyrekcje względnie Rady szkolne powiatowe przedłożą je Kuratorjum do 30 września 1922.

We Lwowie, dnia 6 lipca 1922.

L. 1362/pr. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego ogłasza niniejszem konkurs na 5 posad lekarzy szkolnych w państwowych szkołach średnich ogólno-kształcących i seminarjach nauczycielskich, a mianowicie: po jednej posadzie we Lwowie, w Rzeszowie i w Stanisławowie, a na dwie posady w Tarnopolu.

Do posady lekarza szkolnego we Lwowie przywiązane są pobory urzędników państwowych VIII (ósmej) kategorii płac, do reszty posad IX (dziewiątej) kategorii płac, uregulowanych ustawą z dnia 13 lipca 1920 Dz. U. R. P. Nr. 65 poz. 429.

Posady będą nadane na przeciąg jednego roku prowizorycznie, poczem nastąpi ewentualnie stabilizacja.

Instrukcja określająca obowiązki lekarza szkolnego, zatwierdzona przez Ministerstwo W. R. i O. P. ogłoszona w Dzienniku Urzędowym tego Ministerstwa z 30 października 1918 Nr. 6 poz. 26 jest do przejrzenia w godzinach urzędowych w Biurze higieny szkolnej Kuratorjum O. S. L. we Lwowie.

Od kandydatów wymaga się:

1. Obywatelstwa polskiego, 2. doktoratu wszech nauk lekarskich, uprawniającego do wykonywania praktyki lekarskiej, 3. przynajmniej dwuletniej

praktyki zawodowej po ukończeniu studjów, 4. metryki urodzenia na dowód nieprzekrozonego 40 roku życia, 5. świadectwa zdrowia wydanego przez lekarza urzędowego.

Pierwszeństwo będą mieli kandydaci, którzy wykażą się, że pracowali w higieniczno-lekarskim dozorcze szkolnym, względnie odbyli specjalne kursa dla lekarzy szkolnych.

Do podania należy dołączyć opis przebiegu życia, określający dotychczasowe zatrudnienie kandydata oraz oświadczenie, w której z wyżej wymienionych miejscowości kandydat pragnie zająć posadę i że jest oznajomiony z obowiązującą instrukcją dla lekarzy szkolnych.

Podania należy wnosić do dnia 10 września 1922 do Kuratorjum Okręgu Szkolnego (Biuro higieny szkolnej).

We Lwowie, dnia 10 lipca 1922.

L. 767/II. Wydział Oświecenia Publicznego w Województwie Śląskiem ogłasza konkurs na posadę nauczyciela nauki pracy ręcznej w państwowem seminarjum nauczycielskiem męskiem w Bobrku przy Cieszynie, z polskim językiem wykładowym.

Posada powyższa obsadzona zostanie z ważnością od dnia 1 września 1922. Podania udokumentowane wnosić należy do Wydziału Oświecenia w Województwie Śląskiem do 20 sierpnia 1922. Podania niezupełne lub spóźnione nie będą uwzględnione.

Nadto Wydział Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości nauczycielstwa, że są wolne dwie posady profesora (ki) języka polskiego w seminarjum naucz. męskiem i żeńskiem w Mysłowicach i dwie posady przyrodników w seminarjach tutejszych.

Ubiegać się mogą o nie kandydaci z wykształceniem uniwersyteckiem oraz nauczyciele szkół powszechnych z egzaminem wydziałowym z danej grupy.

Mysłowice, dnia 2 sierpnia 1922.

### Konkursy na posady nauczycielskie w szkołach powszechnych.

W powiecie Kałusz:

1. Posada nauczycielki kierującej 5-klasowej szkoły żeńskiej w Wojniłowie z językiem wykładowym polskim. Pierwszeństwo zastrzega się kandydatkom z egzaminem wydziałowym.

2. Posada nauczyciela 7-klasowej szkoły męskiej w Kałuszu z egzaminem kwalifikacyjnym do szkół wydziałowych z przedmiotów grupy I-szej.

Zarazem ogłasza się, że w powiecie kałuskim będzie do obsadzenia od września b. r. kilka posad tymczasowych nauczycieli (lek) szkół powszechnych.

W powiecie Łańcut:

1. Posada nauczyciela kierującego 5-klasowej (z planem 6-klasowej) szkoły mieszanej w Żołyń-Mieście. Pierwszeństwo zastrzega się kandydatom z egzaminem wydziałowym.

2. Posada nauczyciela kierującego 2-klasowej (z planem 4-klasowej) szkoły im. św. Jadwigi w Rakszawie.

3. Posada nauczyciela kierującego 2-klasowej (z planem 4-klasowej) szkoły w Soninie.

4. Posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół w Jelnej i w Brzózce Stadnickiej na „Wydrzu“.

5. Posady nauczycieli (lek) 1-klasowych szkół w Jastrzębcu, Ożannie, Pogwizdowie i Rakszawie im. B. Głowackiego.

6. Posady nauczycieli (lek) 2-klasowych szkół w Strażowie i Brzózce Stadnickiej na „Wydrzu“.

We wszystkich szkołach jest język wykładowy polski, w Ożannie drugi krajowy ruski.

W powiecie Rohatyn:

1. Posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół w Czerniowie Starym, Putiatyńcach i Stratynie.

2. Posady nauczycieli szkół 1-klasowych (z klasą nadetatową) w Czerniowie Nowym, Dzieczkach, Demianowie i Junaszkowie.

3. Posady nauczycieli 1-klasowych szkół w Kuropatnikach, Ujeździe i Żeliborach.

W szkole w Czerniowie Nowym jest wykładowy język polski we wszystkich innych ruski.

W powiecie Stryj posada nauczyciela religji grecko-katolickiej w 7-klasowej szkole powszechnej męskiej im. Mickiewicza w Stryju z obowiązkiem udzielania tej nauki i w innych szkołach powszechnych w Stryju.

Termin wnoszenia podań o wszystkie powyższe posady upływa 30 września b. r.

---

L. 2005. Rada szkolna powiatowa w Dolinie przedłuża termin wnoszenia podań o posady nauczycieli religji grecko-katolickiej w Perehińsku i Roźniatowie, na które ogłoszono konkurs 20 marca b. r. 1. 867 (Dziennik urzędowy Nr. 5), do końca września 1922.

Dolina, dnia 30 czerwca 1922.

---

**Przechowywanie banknotów jako depozytów.**

L. 1543/pr. Z okazji wycofywania z obiegu banknotów I emisji Ministerstwo Skarbu poczyniło doświadczenie, że w bardzo wielu przypadkach

władze państwowe zarówno cywilne jak i wojskowe przechowują u siebie banknoty w zamkniętych kopertach jako depozyty. W ten sposób znaczne ilości środków obiegowych są bez potrzeby przetrzymywane w kasach urzędowych i przyczyniają się do sztucznego powiększania cyfry emisji banknotów, co jest objawem w wysokim stopniu niepożądanym. Zdaniem Ministerstwa Skarbu banknoty winny być przetrzymywane wyłącznie w depozycie sądowym wówczas, gdy w przewodzie sądowym mogą być potrzebne jako dowody rzeczowe. We wszelkich innych wypadkach natomiast przechowywanie banknotów w zamkniętych depozytach winno być zasadniczo zabronione a wpłacone sumy zarachowane kasowo przez odpowiednie władze względnie urzędy.

O tem zawiadamia się wszystkie władze szkolne wskutek reskryptu Ministerstwa Skarbu z dnia 18 lipca b. r. l. 3462/I i Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 22 lipca b. r. l. 2712/F do zastosowania się.

Z Kuratorjum O. S. L.

We Lwowie, dnia 15 sierpnia 1922.

#### Wykaz składek.

Według otrzymanych dalszych relacyj złożono następujące datki:

a) Na pomnik wdzięczności dla Ameryki: krajowa szkoła kupiecka w Białej 6866 Mp., gimnazjum im. Orzeszkowej w Stanisławowie 5870 Mp., szkoły powszechne we Lwowie 12.242 Mp., szkoły powszechne w powiecie bohorodczańskim 24.605 Mp., szkoła w Białymkamieniu (powiat Złoczów) 3050 Mp. 50 f.

b) Na dzieci Sybiraków i repatryantów: gimnazjum II w Jarosławiu 5000 Mp., szkoły powszechne we Lwowie 147.893 Mp. i 41 sztuk garderoby, szkoły powszechne w powiecie brzozowskim 8936 Mp., w powiecie rzeszowskim 50.000 Mp., złoczowskim 73.186 Mp., strzyżowskim 8136 Mp., jarosławskim 22.818 Mp., przemysłańskim 38.446 Mp., mościskim 25.028 Mp. 50 f., rohatyńskim 11.070 Mp., drohobyckim 6064 Mp., śniatyńskim 17.728 Mp., skolskim 7328 Mp., żydaczowskim 12.965 Mp., seminarjum naucz. męskie w Sokalu 5880 Mp.

c) Na ofiary głodu w Rosji: szkoła żeńska im. Kordeckiego we Lwowie 3330 Mp., szkoła żeńska im. Reja we Lwowie 3139 Mp., szkoły powszechne w powiecie husiatyńskim 38.258 Mp., w powiecie przemysłańskim 44.848 Mp., bohorodczańskim 31.489 Mp. 50 f.

#### Dotatki za kierownictwo dla urzędników nieetatowych.

L. 1336/pr. Prezydjum Rady Ministrów reskrytem z dnia 16 czerwca b. r. l. 10.549 oznajmiło, że począwszy od 1 kwietnia 1922, to jest od dnia wejścia w życie ustawy o państwowej służbie cywilnej, prawo do dodatku za kierownictwo przysługuje także urzędnikom prowizorycznym i nieetato-

wym, którzy kierują faktycznie składowemi jednostkami administracyjnymi, przewidzianemi w etacie organizacyjnym danej dykasterji.

Z Kuratorjum O. S. L.

We Lwowie dnia 2 sierpnia 1922.

### Sposób postępowania przy asygnowaniu kwartałów pozgonnych.

L. 1376/pr. Ministerstwo Skarbu rozporządzeniem z dnia 21 czerwca b. r. l. 4234/GUK. ustaliło następujący sposób postępowania przy asygnowaniu i wypłacaniu zasiłków pośmiertnych.

Władze Centralne, względnie działające z ich upoważnienia władze II instancji, przesyłają orzeczenia swe dotyczące przyznania zasiłku pośmiertnego, a mianowicie Władze Centralne do Wydziału Rachunkowego Ministerstwa Skarbu, zaś Władze II instancji tej Izbie Skarbowej, w której Okręgu się mieszczą.

Na podstawie otrzymanego orzeczenia, Wydział Rachunkowy Ministerstwa Skarbu, względnie dotycząca Izba Skarbowa sporządza asygnacje celem dokonania wypłaty przyznanego zasiłku przez właściwą Kasę Skarbową z kredytów otwartych do ich dyspozycji w Dz. IV, par. 4 budżetu Ministerstwa Skarbu i prowadzi kontrolę kredytów, tudzież inne czynności tak jak to obowiązuje władze asygnujące.

Izby Skarbowe we Lwowie i w Krakowie przekazują zasiłek pośmiertny przez pocztową Kasę Oszczędności dla uprawnionych do poboru w ich okręgach.

Stosując się do postanowień par. 34 ustęp. 2 Przepisów rachunkowo-kasowych (Dz. Urz. M-stwa Skarbu Nr. 45/21 poz. 564) Wydział Rachunkowy Ministerstwa Skarbu lub dotycząca Izba Skarbowa przesyła asygnacje wskazanej przez Władzę orzekającą przyznania pośmiertnego Kasie Skarbowej z poleceniem dokonania wypłaty, zaś talon asygnacji bądź Władzy orzekającej wypłatę pośmiertnego celem doręczenia go osobie interesowanej, bądź też, o ile jest wskazany adres odbiorcy pośmiertnego, bezpośrednio temu ostatniemu.

Z Kuratorjum O. S. L.

We Lwowie dnia 2 sierpnia 1922.

### Termin poboru pensyj sierocych.

L. 864/pr. Według postanowień art. 34 ustawy emerytalnej z dnia 28 lipca 1921 (Dz. Ust. R. P. Nr. 70, poz. 466) wypłaca się sierotom po funkcjonariuszach państwowych, zmarłych w czynnej służbie lub na emeryturze, zaopatrzenia do ukończenia przez nich 18 lat życia lub wcześniejszego zawarcia związku małżeńskiego, a w razie odbywania studjów do ukończenia tychże, najdłużej jednak do ukończenia przez sierotę 24 lat życia.

Ponieważ z dniem wejścia w życie ustawy emerytalnej utraciły po myśli art. 56 moc obowiązującą wszystkie poprzednie ustawy i przepisy, wydane w przedmiotach unormowanych wspomnianą ustawą — przeto Ministerstwo Skarbu reskryptem z dnia 14 kwietnia b. r. l. 262/Em. oświadczyło w tej sprawie co następuje:

Sierotom, którym przyznano zaopatrzenie na podstawie ustaw i przepisów emerytalnych b. państw zaborczych, a które nie utraciły jeszcze prawa poboru tego zaopatrzenia z dniem 1 października 1921, należy wymierzyć to zaopatrzenie według norm polskiej ustawy emerytalnej, wypłacając je do terminów określonych art. 34 powołanej ustawy. Natomiast w razie utraty prawa do poboru zaopatrzenia przez sieroty, odbywające studja przed dniem wejścia w życie wspomnianej ustawy, może być zaopatrzenie po myśli 2 ust. art. 4 wypłacane przez czas odbywania studjów dopiero od 1 października 1921 r., nie dłużej jednak jak do ukończenia 24 roku życia.

Z Kuratorjum O. S. L.

We Lwowie dnia 2 sierpnia 1922.

#### Zaliczanie dzieci uprawnionych przy wymiarze dodatku drożyznianego.

L. 1100/pr. Według art. 5 ustawy z dnia 13 lipca 1920 Dz. U. Nr. 65 uwzględnia się przy zaliczaniu funkcjonarjuszy państwowych do grup rodzinnych dzieci ślubne i „uprawnione“. Podobnie i art. 22 ust. emerytalnej przyznaje prawo do pensyj sierocych pozostałym po funkcjonarjuszu państwowym dzieciom ślubnym i „uprawnionym“.

Ministerstwo Skarbu reskryptem z dnia 12 maja b. r. l. 2169/Em. wyjaśniło, że pod pojęcie dzieci „uprawnionych“ podpadają tylko dzieci legitymowane funkcjonarjusza państwowego, a nie również dzieci adoptowane.

Z Kuratorjum O. S. L.

We Lwowie dnia 2 sierpnia 1922.

#### Obliczanie emerytur nauczycieli byłych krajowych szkół zawodowych.

L. 3668/III. Ministerstwo Skarbu reskryptem z dnia 16 czerwca b. r. l. 3850/E. oznajmiło że zaopatrzenia emerytalne dyrektorów, nauczycieli i instruktorów b. krajowych szkół zawodowych należy obliczać według wskazówek udzielonych w § 14 rozporządzenia wykonawczego, tj. analogicznie jak dyrektorom i nauczycielom gimnazjalnym, jeżeli dani funkcjonariusze mieli klasy rangi, albo ich uposażenie odpowiadało pewnym klasom rangi; tym zaś nauczycielom szkół zawodowych, których uposażenie nie odpowiadało uposażeniu pewnej klasy rangi należy obliczać emerytury analogicznie jak nauczycielom szkół ludowych.

Odnosnie do b. krajowych urzędników administracyjnych i niższych funkcjonarjuszy należy stosować postanowienia § 14. wspomnianego rozporządzenia.

Z Kuratorjum O. S. L.

We Lwowie dnia 2 lipca 1922.

# KSIĘGARNIE M. ARCTA

Warszawa, Poznań, Lwów, Równe, Lublin, Łódź, Wilno

polecają następujące wynawnictwa:

Betten R. Hodowla kwiatów w pokoju. Wyd. III.	1500—
Borowski W. M. Zasady prawa karnego. Tom I. Część ogólna.	2000—
Brodowki F. Dom cedrowy. Książka myśli, przypomnień i opowieści.	— —
— O duszę Polski.	120—
Buyno-Arctowa M. Rycerz Złotego Serduszka. Powieść fantastyczna dla dzieci, z ryc., w ozd. opr.	2000—
Broniewiczowa W. Nauczanie robót ręcznych. Z rys.	200—
Centnerszweri i Świętosławski. Podręcznik do ćwiczeń z chemji fizycznej, termochemji i elektrochemji.	1000—
Denter Z. Śląsk Górny. Rys historyczno-ekonomiczny.	300—
— Wielopolska. Rys historyczno-społeczny. Z rys.	300—
Dyakowski B. Historia o wężu Władka. Powieść przyrodnicza dla młodzieży, z ryc., w ozd. opr.	1300—
Gawiński A. Przygody Okruszka. Powieść dla dzieci. Z rycinami autora, w ozd. opr.	1800—
Górski M. O wieszczoniu w sztuce.	150—
Hartingh Z. Co mi powie dzień dzisiejszy. Zbiór myśli i aforyzmów z różnych autorów.	2400—
— Ku światłu? Pokłosie myśli. Wyd. II.	2000—
Higjena szkolna — p. str. 29.	
Köcker P. O. Złoty wiek Peryklesa (Olimpijczyk). Powieść dla młodzieży. Tłomaczyła M. Konopnicka.	— —
Holewiński J. Budynek szkolny. Budowa i higjena. Z rys.	640—
Jabłoński Wł. Materjały budowlane. Podręcznik dla szkół technicznych, majstrów i techników.	1200—
Jacksoni H. Doświadczenia botaniczne. Z rycinami.	270—
Janowski Al. Na plac. Powieść dla młodz., w ozd. opr.	1300—
Jaroszyński T. dr. Higjena wychowawcza.	480—
Joteyko J. i Grzegorzewska M. Metody i zakres nauczania powszechnego w Belgji. Tom I.	— —
Kobendza R. i Kołodziejczyk J. Przewodnik florystyczny po okolicach Warszawy. Z rysunkami i planami.	900—
Konarski K. 'dr. Polska w wieku XYII.	100—
Koneczny F. dr. Dzieje Rosji do najnowszych czasów.	1600—

Kosiński K. Pisarze polityczni. Cz. I do wieku XVI.	560—
— — Cz. II. Wiek XVI do pierwsz. bezkrólewia.	1200—
— Sermierze poprawy Rzeczypospolitej. (Rej, Modrzewski, Orzechowski, Górnicki).	560—
Kraskowski J. inż. Kino — szkoła powszechna.	180—
— Film naukowy i jego znaczenie. B. W zastosowaniu do szkół średnich, wyższych wojskowych, zawodowych, oraz kursów ogólnie kształcących.	900—
Lyaill R. Słownik irlandzki. Powieść. Tłóm. Z. Hartinghowej. Wyd. II.	— —
Maeterling M. Śmierć. Studium filozoficzne.	800—
Moje Pisemko. Tom XXX — 1921. (Powiastki: „Rycerz Złotego Serduszka“ M. Buyno-Arctowej, „Inspektor Mruczek“ K. Rosińkiewicza, „Zuch“ J. Ciembroniewicza, brosz. 1500—, kart.	2000—
— Tom XXXI — 1921. (Powiastki: „Szara brać“ K. Rosińkiewicza, „Ojczyzna“ i „Rycerz Złotego Serduszka“ M. Buyno-Arctowej, brosz. 1500—, kart.	2000—
Młynarski M. dr. Reforma ustroju pieniężnego.	500—
Radziszewski H. dr. Polityka ekonomiczna. Tom I. Produkcja.	2600—
Śliwiński Ar. Maurycy Mochnacki. Żywoć i dzieła. Wydanie II.	2400—, w ozd. opr.
— Toż Wydanie w większym formacie.	5000—
— Powstanie styczniowe. Wyd. II, z ryc. 1400—, w opr.	1800—
— Stefan Batory. (Wojny Moskiewskie). Z rycinami.	1600—
Sokołowski Al. dr. Propedeutyka lekarska. Wstęp do nauk lekarskich z historją medycyny polskiej.	1400—
Sujkowski A. Geografia ziem dawnej Polski. Wyd. II. Z rycinami i mapami, in 4-to.	3600—
Sumiński i Tenenbaum. Przewodnik zoologiczny po okolicach Warszawy.	360—
Szelągowski A. Dzieje powszechne. Cz. IV. Okres nowoczesny. Z 62 ryc.	1300—
Sztolcman. Łowiectwo. Opisy zwierząt. Hodowla.	1200—
Umiński Wł. Czego Polsce potrzeba. Podstawowe wiadomości o Polsce dzisiejszej.	640—
Wawizkowicz dr. Cytadela Aleksandrowska w Warszawie.	360—
Zaruski M. Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, jego organizacja, dzieje i wyprawy ratunkowe. Z 16 ryc.	900—
— Współczesna żegluga morska oraz słownik żeglarski. Z rycinami.	920—
Zarzecki L. Szkoła pracy.	150—

# Składnica Pomocy szkolnych i Księgarnia

## STANISŁAWA REHMANA

WE LWOWIE — ul. Rutowskiego l. 2. (obok Katedry)

posiada na składzie wszelkie obrazy do nauk poglądowych oraz

przybory fizykalne według

PROGRAMU MINISTER. W. R. i O. P.

Waga szalkowa z obciążeniem 100 gr. na podstawie.

Komplet odważników w pudełku drewnianym od 1.0 do 100.0 i od 1.0 do 200.0.

Bryła drewniana prostopadłościenna wym. 60 × 45 × 15 mm i 95 × 60 × 20 mm.

Walec mosiężny lub żelazny z uszkiem do zawieszania 20 mm wys. 45 mm.

Pion żelazny,

Pion na drewnianej deseczce (poziomnica),

Libella w metalowej oprawce,

Bryła żelazna, prostopadłościenna,

Waga sprężynowa z obciążeniem 25-funtowem,

Dźwignia drewniana,

Cieżarki do dźwigni z 2-a haczykami,

1 para bloków mosiężnych przytwierdzonych,

1 komplet ciężarków do bloków,

Błoczki drewniane,

Wirówka,

Komplet przyborów do wirówki, a mianowicie

- 1) Regulator Watta,
- 2) Spłaszczenie ziemi,
- 3) Przyrząd kulkowy,
- 4) Wysypywanie piasku,
- 5) Wahadło w ruchomej ramce.

Komplet prętów (miedź, żelazo, szkło) dłg. 50 mm, śred. 5 mm,

Pierścień Gravesanda,

Termometr od  $-25^{\circ}$  do  $+10^{\circ}$  podz.  $1/10^{\circ}$  i od  $-10^{\circ}$  do  $+35^{\circ}$  podz.  $1/10^{\circ}$

Kociołek do oznaczania temperatury wrzenia wody,

Rurka termometryczna

Kociołek Papina,

Kolba Papina,

Kulka do zamrażania wody,

Komplet kulek z 5-ciu sztuk różnych metali,

Motorek parowy,

Cylinder z płytką do wykazywania ciśnienia na dno, szklany,

Naczynie połączone,

Przyrząd Pascala dla wykazywania ciśnienia cieczy na ścianki,

Cylinder blaszany do wypływu cieczy na różnym poziomie,

Wodotrysk, model szklany,

Młynek Segnera szklany i blaszany,  
 Rurka barometryczna z miseczką i lejkiem,  
 Pompa pneumatyczna,  
 Baroskop  
 Półkule magdeburskie mosiężne i żelazne  
 Pompa ssąco-tłocząca, model szklany,  
 Sikawka strażacka,  
 Areometry Beaumé'a dla "cieczy" cięższych i lżejszych od wody,  
 Przyrząd szklany dla wykazywania ciśnienia w gazach,  
 Piknometry 50 stop.  
 Komplet sześciaków z 5-ciu sztuk z różnych metali,  
 Cylinder Archimedesza,  
 Kiofor pg. Wollastona,  
 Drut stalowy dług. 30 mt.  
 Kawałek blachy 100 mm., grub. 1—2 mm.  
 Monochord z 1-ą struną do obciążenia i 2-a strunami do regulacji kluczem  
 Kamerton widełkowy,  
 Ekran tekturowy czarny z otworem w środku na drewnianą podstaw.  
 " chwytający ze szkła matowego,  
 Kulka drewniana 5 cm. z kółkiem do zawieszania,  
 Zwierciadło płaskie,  
 Pryzmat,  
 Komplet soczewek w pudełku,  
 Lupa o trzech nóżkach,  
 Sztabka magesowa,  
 Magnes w kształcie podkowy różnej wielkości,  
 Pałeczka ebonitowa lub szklana,  
 Skóra amalgamowana,  
 Wahadełko elektryczne,  
 Elektroskop,  
 Butelka lejdejska,  
 Rozbrajacz do butelek lejdejskich,  
 Iгла magesowa na ostrzu,  
 Komplet drutów różnej średnicy (miedź, żelazo) do doświadczeń z przewo-  
 dnictwem elektrycznym,  
 Maszynka elektrostatyczna Wimshursta,  
 Komplet przyrządów do doświadczeń z maszynką elektrostatyczną,  
 Ogniwo Volty  
 Galwanoplast,  
 Elektromagnes w kształcie podk. z kotwicą,  
 Cewka indukcyjna,  
 Dzwonek elektryczny,  
 Przyrząd do wykazania cieplnego działania,  
 " " " prądu elektrycznego,  
 Inklinatorjum — deklinatorjum.

## SPECJALNE KATALOGI NA ŻĄDANIE.

Powyższe przybory można wysyłać za zaliczeniem pocztowem lub za poprzedniemi nadesłaniem gotówki.

Wszelkich informacyj udziela się odwrotną pocztą.

**SKŁADNICA POMOCY SZKOLNYCH i KSIĘGARNIA**  
**STANISŁAWA REHMANA**  
 WE LWOWIE — ul. Rutowskiego 1-2.

POSIADA NA SKŁADZIE WSZELKIE OBRAZY  
 DO NAUK POGLĄDOWYCH Z ZAKRESU:

HISTORJI NATURALNEJ, — BOTANIKI, — GEOGRAFJI  
 HISTORJI POWSZECHNEJ, — HISTORJI POLSKIEJ,  
 RELIGJI, — ANATOMJI.

Liczydła szkolne zwykłe w różnych wielkościach LAYA lub BORNEA.  
 Kilogram i funt rozkładany.

Waga szalkowa, decymetr sześcienny blaszany.

Tablice ścienne miar i wag metrycznych.

Metry szkolne, kątomierze, cyrkle, linjały, ekierki.

Godła państwowe, portrety Naczelnika Państwa i sławnych ludzi.

Tablice rzemiosł. — Tablice pór roku.

Gablotki technologiczne. — Zbiory minerałów, motyli, owadów.

RUCHOMY ALFABET pisany i drukowany.

Wszelkie mapy szkolne, podklejone i niepodklejone.

GLOBUSY w różnych wielkościach.

ZEGARY SZKOLNE — Tarcze zegarowe.

**STALE NA SKŁADZIE**

**wszelkie książki szkolne, pedagogiczne oraz wszelkie inne  
 wydawnictwa**

Na życzenie wysyłam katalogi darmo i opłatnie.

Wysyłka na prowincję za zaliczeniem pocztowym lub za  
 poprzedniem nadesłaniem gotówki.

# „Książnica Polska Towarzystwa Nauczycieli szkół wyższych“

Lwów, ul. Czarnieckiego 12.

Warszawa, Nowy Świat 59.

poleca następujące wydawnictwa szkolne:

## R e l i g j a :

- ARCHUTOWSKI R. Ks. — Historia kościoła katolickiego w zarysie. Wydanie IV.
- GADOWSKI W. Ks. — Dzieje Biblijne w skróceniu dla szkół powszechnych. Wydanie VI ilustr.
- Illustrowany elementarny katechizm katolicki dla 3 i 4 klasy szkół powszechnych. Wydanie IV poprawne.
- Illustrowany większy elementarny katechizm katolicki. Dla 7-klasowych szkół powszechnych. Wydanie IV.
- JEŻ M. Ks. — Nauka wiary katolickiej. Podręcznik dla szkół średnich. Część I. Wydanie V.
- SZYDELSKI S. Ks. — Dzieje biblijne przed Chrystusem. Wydanie V.
- Dzieje biblijne Nowego Przymierza. Wydanie IV.

## J ę z y k P o l s k i :

- CHRZANOWSKI I. i WOJCIECHOWSKI K. — Wypisy Polskie dla klas wyższych szkół średnich. Część I. (Do roku 1822). Wydanie III.
- FALSKI M. — Elementarz powiastkowy dla dzieci.
- Falski M. i Benni T. — Wskazówki dla nauczyciela. Wydanie III.
- ŁOŚ J. — Zasady ortografji polskiej i słownik ortograficzny. Wydanie II.
- PRÓCHNICKI F. — O ważniejszych gatunkach poezji i prozy. Wydanie IV.
- Próchnicki F. i Wojciechowski — Wypisy polskie dla szkół średnich. T. IV.
- Wypisy polskie. Tom V.
- WOJCIECHOWSKI K. — Wypisy polskie. Tom V. Wydanie I. (dla klasy V szkół średnich).
- MICKIEWICZ ADAM — Pan Tadeusz. Objasnili i zastosowali do potrzeb szkolnych Jan Bystrzycki i Michał Janik.

## J ę z y k a n g i e l s k i :

- BENNI T. — Gramatyka angielska. Dla początkujących na podstawie fonetycznej. Wydanie II.
- Podręcznik języka angielskiego.
- DICKENS CH. — A. Christmas Carol. Opracował dla młodzieży polskiej L. Kardaszewicz.
- KNAPCZYKÓWNA. — Pierwsza książka angielska.

## J ę z y k f r a n c u s k i :

- KWIATKOWSKI S. — Premier livre de Grammaire. Cinqieme édition.  
 — Deuxieme livre de Grammaire avec 40 exercices pratiques  
 troisieme édition.  
 — Troisieme livre de Grammaire avec 42 exercices pratiques.  
 — France et Français.
- RYNIEWICZ A. Gramatyka elementarna języka francuskiego.  
 — Zwięzły podręcznik do nauki języka francuskiego.
- SZAROTA J. — Cours de francais. Premiere partie. Dessins de Nowa-  
 kowski 1921.  
 — Cours de français. Deuxieme partie.
- WĘCKOWSKI ST. — Książka francuska dla szkół średnich, część I.  
 wydanie VIII.  
 — Książka francuska dla szkół średnich, część druga Wyd. IV.  
 Skrócił i przerobił wspólnie z autorem Dr. Stefan Glixelli.  
 — Książka francuska dla szkół średnich część III.  
 — Książka francuska dla szkół średnich, część IV.
- WĘCKOWSKI ST. i SZAROTA J. — La France. Premiere partie.  
 — La France. Seconde partie.

## J ę z y k g r e c k i :

- BARTUNEK J. — Preparacja do Sofoklesa Antygony.  
 EURYPIDES. — Medea. Opr. Dr. F. Smolka. Wydanie I.  
 FIDERER E. — Gramatyka języka greckiego szkolna. Wydanie VI, część I.  
 FISCHER K. — Preparacja do Apologii Platona.  
 LEBIEDZKI J. — Słówka do Iljady. Ks. II-ga.  
 PLUTARCH. — Żywoty Cicerona i Demostenesa opr. F. Nagórzański.

## J ę z y k ł a c i ń s k i :

- CAESAR C. J. — Commentarii de Bello Gallico, opr. Fr. Terlikowski.  
 — Słowniczek do skróconego wydania pamiątek Cezara  
 o wojnie Gallickiej.
- CICERO M. T. — Wybór mów, część I. opr. J. Szczepański. Wydanie II.  
 — Wybór mów, część II. opr. J. Szczepański. Wydanie II.  
 — Wybór mów, część III. opr. Jan Szczepański. Wydanie II.  
 — Wybór z pism filozoficznych. Wydał J. Szczepański
- CYBULSKI ST. — Podręcznik języka łacińskiego i filologii klasycznej.  
 — Tabulae quibus antiquitates graecae et romanae illustrantur.
- DANYSZ A. — Materiały do kompozycji łacińskich.
- FRĄCZKIEWICZ A. — Pierwsza książka do nauki języka łacińskiego.  
 — Druga książka do nauki języka łacińskiego.

- HORATIUS FL. Q. — Poezje do użytku w gimnazjach polskich, wybrał i opracował Tadeusz Sinko, prof. Uniwer. Jag.
- KONCEWICZ Ł. — Nowy Słownik podręczny łacińsko-polski, opracowany podług najlepszych źródeł
- LIVIUS TITUS. — Dzieje rzymskie w wyborze, do użytku w gimnazjach polskich, wydał Jan K. Jędrzejowski. Wydanie II.
- OVIDIUS P. — Wiązanka wierszy z dodatkiem wybranych elegij Tibulla i Propercjusza, opr. Tadeusz Sinko prof. Uniw. Jagiell. Wydanie III.
- . Preparacja do wyboru pism P. Owidjusza Nasona oprac. Terlikowski Fr.
- PLINJUSZ MŁODSZY. — Listy wybrane, opracował F. Nagórzański. Wyd. I.
- SAMOLEWICZ Z. — Zwięzła gramatyka łacińska, część I. Wydanie XII. niezmienione.
- SAMOLEWICZ Z. i SOŁTYSIK T. — Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Składnia.
- SZCZEPANSKI J. — Wypisy łacińskie ułożone na podstawie K. Neposa, J. Cesara i Ovidiusa.
- VERGILIUS. — Wybór z dzieł, opracował T. Sinko prof. Uniw. Jag.

### J ę z y k n i e m i e c k i .

- JAKOBIEC J. i LEONHARD ST. — Pierwsza książka do nauki języka niemieckiego dla szkół powszechnych i średnich.
- JAKÓBIEC J. i LEONHARD ST. — Druga książka do nauki języka niemieckiego dla szkół powszechnych i średnich.
- Trzecia książka do nauki języka niemieckiego.
- Czwarta książka do nauki języka niemieckiego.

### H i s t o r j a .

- GEBERT B. i GEBERTOWA G. — Opowiadania z dziejów ojczyźtych dla niższych klas szkół średnich. Wydanie VIII.
- Wypisy historyczne z dziejów ojczyźtych dla niższych klas szkół średnich. Wydanie II.
- Opowiadania z dziejów powszechnych z szczególnem uwzględnieniem dziejów Polski. Część I. do elekcji Stanisława Augusta, z 64 rycinami. Wydanie III.
- Opowiadania z dziejów powszechnych z szczególnem uwzględnieniem dziejów Polski, część II.
- Historja starożytna, część I.
- Historja starożytna, część II. Rzym.
- Wypisy historyczne do nauki dziejów starożytnych.

- JANELLI M. i KISIELEWSKA J. — Z dziejów ojczyźtych.  
 KISIELEWSKA J. — Dzieje Polski, Litwy i Rusi, dla szkół powszechnych.  
 RYNIEWICZ A. — Początkowy kurs historii średniowiecznej i nowożytnej  
 z uwzględnieniem dziejów Polski. Wydanie II.

### G e o g r a f j a.

- PAWŁOWSKI ST. Dr. — Geografja dla klas wyższych. Z licznemi ilustracjami. Tom I geografja ogólna.  
 — Geografja dla klas wyższych. Z licznemi ilustracjami Tom II. Część I. Kraje i morza europejskie.  
 — Geografja dla klas wyższych. Z licznemi ilustracjami Tom II. Część II. Geografja Polski.  
 — Geografja dla klas wyższych. Z licznemi ilustracjami Tom III. Kraje i morza pozaeuropejskie.  
 ROMER E. i POLACZKÓWNA — Krajoznawstwo dla klasy I.  
 ROMER E. — Geografja dla klasy II.  
 SOSNOWSKI P. — Geografja Polski.

### N a u k a o P o l s c e.

- WERESZCZYŃSKI i KUCHARSKI W. — Wiadomości o Polsce współczesnej.  
 GRUSZECKA A. — Podręcznik do nauki o Polsce współczesnej (przystosowany do planów semin.).

### M a t e m a t y k a.

- BARTEL K. — Geometria wykreślna. Wydanie II.  
 KALICUN — Podręcznik geometrii dla klasy III. szkół średnich.  
 ŁOMNICKI A. — Geometria, podręcznik dla szkół średnich część I. Planimetria-Stereometria. Wydanie IV.  
 — Geometria, podręcznik dla seminarjów.  
 — Początki geometrii analitycznej.  
 MIHUŁOWICZ — Podręcznik arytmetyki dla klasy IV. Wydanie VI.  
 — Podręcznik arytmetyki dla klasy V. (w druku).  
 — Podręcznik arytmetyki dla klasy VI. Wydanie II. (w druku).  
 — Podręcznik arytmetyki dla klasy VII. Wyd. I. (w druku).  
 SIERZPUTOWSKI T. — Elementarz rachunkowy. Część I. (Pierwszy rok nauczania).  
 — Arytmetyka. Część I.  
 — Arytmetyka. Część II.  
 — Arytmetyka. Część III. liczby ułamkowe. — Wiadomości z geometrii poglądowej. Wydanie IV. poprawione i uzupełnione.

SIERZPUTOWSKI T. — Arytmetyka. Cz. IV. (szósty i siódmy rok nauczania).  
Wydanie III poprawione.

P r z y r o d a.

DOMANIEWSKI. — Pogadanki przyrodnicze dla kl. I, II i III.  
FIREWICZ. — Zbiór ćwiczeń zootonomicznych.  
GAWECKI. — Mechanika.  
KORCZYŃSKI A. — Kurs preparatyki chemicznej, nieorganicznej i organicznej.  
MICHALSKI. — Przyroda martwa.

P o d r ę c z n i k i d l a s z k ó ł h a n d l o w y c h.

GÓRA W. — Podręcznik księgowości. Tom I., II. i III.  
— Temat do książkowania w interesie towarowym, do użytku  
w kantorze praktycznym 2-klasowych szkół handlowych.  
HUMNICKI Dr. — Krótki kurs towaroznawstwa. Część I.  
KAPUŚCIŃSKI J. Profesor szkoły handlowej w Tarnowie. — Podręcznik  
do nauki pisania na maszynie.  
PAWŁOWSKI A. — Rachunki kupieckie. Część I. II. Wydanie IV.  
— Rachunki kupieckie. Część IV. Wydanie IV.  
— Nauka rachunków przemysłowych.  
— Zasady arytmetyki politycznej. Wydanie II.  
PETYNIAK, SANECKI i TOMANEK. — Zasady ekonomji społecznej dla  
wyższych zakładów naukowych w Polsce. Wydanie II.  
ZAGAJEWSKI i TOMANEK. — Wzory i tematy do handlowej korespondencji  
niemieckiej.

K s i ą ż k i p o m o c n i c z e d l a n a u c z y c i e l a.

BYKOWSKI L. — Zasady pedagogiki doświadczalnej.  
CZERWIŃSKI K. — Korzenionózki Rhizopoda.  
CZAPCZYŃSKI — Ćwiczenia w mówieniu.  
DOBROWOLSKI ST. — Nauczyciel jako główny czynnik rozwoju szkolni-  
ctwa powszechnego, wyd. II.  
FALSKI — BENNI. — Wskazówki dla naucz. do Elementarza powiastkowego.  
HABERKANTÓWNA. — Protokoły lekcji przyrodoznawstwa Cz. I i Cz. II  
HOENE-WROŃSKI. — Filozofja pedagogji.  
HOMOLACS K. — Zasady budowy ornamentu płaskiego i metodyka kursu  
zdobniczego.  
JANELLI M. — Zbiór ustaw i rozporządzeń odnoszących się do szkół śre-  
dnich w b. Galicji.  
KARBOWIAK A. Biblijografja pedagogiczna.  
KWIATKOWSKI S. — Dydaktyka i metodyka nauczania języków nowożytnych

- LIBRACHOWA i SELMONICZÓWNA. — Pogadanki z dziećmi.  
 ŁOŚ. — Zasady ortografji polskiej (wyd. II w druku).  
 MATZKE S. — Zasady rysunku początkowego.  
 MISKY. — Plastyczne uzmysławianie przedmiotów.  
 PIASECKI. — Zabawy i gry ruchowe.  
 PIASECKI i SCHREIBER. — Harce młodzieży polskiej.  
 PIATEK-WISNAR. — Zasady przyzwoitego zachowania się uczniów szkół  
 średnich.  
 PICHÓR i HOBORSKI. — Metoda matematyki.  
 ROWID H. — Z metodyki wypracowań pisemnych.  
 — Podstawy pedagogiki Trentowskiego.  
 SEDLACZEK. — Organizacja harcerstwa polskiego.  
 SIEMIENSKI. — Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej.  
 SIERZPUTOWSKI. — Wskazówki metodyczne do element. rachunk.  
 SOŁTYSIK T. — Wskazówki dla praktykantów zawodu nauczycielskiego.  
 SZAFER WŁ. Dr. — Ogrody szkolne.  
 — O szkołę Polską Cz. I, II i III.  
 SZOBER ST. — Zasady nauczania języka polskiego w zakresie szkoły po-  
 wszechnej i gimnazjum niższego.  
 — Ustawy polskiej terminologii gramatycznej  
 ŚNIEŻEK-DYAKOWSKI. — Historia naturalna.  
 WITKIEWICZ ST. — Chrześcijaństwo i katechizm.  
 WYSOCKI ST. — Zarys celowego nauczania muzyki w szkole ogólnokształ-  
 cącej.  
 ZARZECKI L. — Dydaktyka ogólna czyli kształcenie charakteru przez na-  
 uczanie.  
 — Wstęp do pedagogji.

„Książnica Polska Towarzystwa Nauczycieli szkół wyższych“ posiada  
 na składzie wszelkie druki szkolne dla szkół ogólnokształcących  
 i zawodowych.



- Znak K. 2d. Katalog klasowy klasyfikacyjny w kartonowej okładce na 64 uczniów (enie).
- „ K. 2m. dettò na 44 uczniów (enie) j. w.
- „ W. D. 4. 5. 6. Wykaz uczęszczania i dziennik lekcyjny razem oprawne w kartonowej okładce.
- „ P. 15. Protokół czynności, oprawny trwale z płóciennym grzbietem, zawierający sto kart.
- „ K. D. 2l. Książka doręczeń, oprawna trwale z płóciennym grzbietem, zawierająca sto kart.
- „ P. E. M. 13. Protokół egzaminu nadzwyczajnego dla 40 egzaminandów, w kartonowej okładce.
- „ P. E. P. 3. Protokół egzaminu prywatnego dla 40 uczniów, w kartonowej okładce.
- „ I. 10—11 m. Inwentarz szkoły, zawierający 10 arkuszy w kartonowej okładce.
- „ I. 10—11 d. Inwentarz szkoły, zawierający 20 arkuszy w kartonowej okładce.

Przy zamówieniach wystarczy podać liczbę składu (LS) lub znak.

**Zamówienia skutecznia się odwrotnie.**

**Dla ułatwienia dołącza się kartę zamówień.**

## KSIEGARNIA NAUKOWA

(Dział Sortymentowy)

LWÓW - HOTEL GEORGE'A.

Posiada na składzie podręczniki naukowe i dzieła pedagogiczne  
w największym wyborze.

**Najnowsze wydawnictwa własne:**

Höfler-Zawirski Dr. Psychologia ilustr.	1.000 Mp.
Kistryn. Nauka o handlu dla szkół handl.	1.200 „
Kwieciński Dr. Krajoznawstwo Małopolskie ilustr.	600 „
Matusiak. Wiadomości z pedagogiki i dydaktyki	450 „
Silnicki Dr. Historia Polski z 9 mapami na 3 kartach	500 „
Sommer-Bartischan. Ustawa o opłatach stemplowych	400 „

**Powyższe nowości do nabycia we wszystkich księgarniach**